

Omsorgsbelastning og behov for støtte blant pårørende til kreftpasienter

Bakgrunn: Kreftsykdom og behandling påvirker ikke bare pasientene, men også deres pårørende. Flere kreftpasienter lever lenger og flere mottar behandling poliklinisk. De senere årene har dermed mere ansvar og oppgaver blitt overført til pårørende, da symptomer, bivirkninger og seneffekter ofte må håndteres hjemme.

Mål: Å undersøke 1) grad av omsorgsbelastning blant pårørende og identifisere subgrupper med risiko for høy belastning og 2) behov for støtte blant pårørende og assosierte faktorer.

Metode: Kreftpasienter som deltok på kurs på Montebellosenteret (MBS) i perioden mai 2021-februar 2022 ble spurt om å invitere en pårørende til å fylle ut et spørreskjema.

Omsorgsbelastning ble målt med Caregivers reaction assessment (CRA) som består av 24 spørsmål som skåres fra 1 (helt uenig) til 5 (helt enig), og dekker fem områder. En gjennomsnittlig sumskår blir utregnet for hvert område (rangen av sumskårene går fra 1.0-5.0). Høyere skår indikerer høyere belastning, unntatt for positive aspekter (caregiver esteem) hvor høy skår indikerer lav belastning. Behov for støtte ble vurdert med 13 spørsmål.

Resultater: Av 464 invitasjoner, svarte 185 pårørende (svarprosent 40%), median alder var 58 år og 58% var menn. Omsorgsbelastning var i gjennomsnitt: 2,6 for innvirkning på planlegging, 2,1 for mangel på støtte i familien, 2,1 for innvirkning på egen helse, 2,0 for innvirkning på økonomi og 4,2 for positive aspekter (caregiver esteem). Kvinnelige pårørende, yngre alder, høyere utdanning og tilleggssykdommer blant pårørende, samt å ha omsorg for pasient med tilbakefall av kreftsykdom og kortere tid siden kreftdiagnose var assosiert med høyere omsorgsbelastning. Hyppigst rapportert behov var informasjon om: kreftsykdom, seneffekter/helseplager og rehabiliteringstilbud for kreftpasienten, og støtte fra «likepersoner» og fagpersoner for å mestre den nye livssituasjonen. Yngre alder og tilleggssykdommer hos pårørende, og tilbakefall av kreft hos pasienten var assosiert med flere behov.

Konklusjon: Resultatene indikerer at pårørende til kreftpasienter som deltar på kurs ved MBS rapporterer moderat omsorgsbelastning, likevel er det en betydelig andel som har behov for støtte innenfor flere områder. Det er viktig å identifisere subgrupper av pårørende med høy risiko for belastning, for å kunne optimalisere støtte innenfor tilgjengelige ressurser. Det er nødvendig å få bekreftet funnene i en større gruppe som er mindre selektert.

Denne studien er publisert i *Acta Oncologica* og er finansiert av Radiumhospitalets Legater.

Referanse

Gjerset GM, Kiserud CE, Wisløff T, McCarthy JB og Thorsen L (2023). Perceived burden and need for support among caregivers of cancer patients. *Acta Oncol.* 62 (7): 794-802.